

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant: **Bc. VALENTÍN RAČKO**

Název diplomního projektu: Intenzivní dům v Brně

Oponent: **Ing. arch. MIROSLAVA ZADRAŽILOVÁ, Ph.D.**

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ A VEŘEJNÝ PROSTOR

Území, nacházející se v centru města, má jasně danou strukturu i měřítko zástavby. Student respektuje danosti v historické zástavbě a vytváří pětipodlažní městský blok. Vytvoření velkého bloku namísto dvou menších, které se nabízí, má výhody ve větší ploše vnitrobloku, přičemž propustnost skrze blok je zachována a není třeba vytvářet další městskou ulici.

Ve vnitrobloku je zahuštěná zástavba řádkových bytových domů, propojená na severu „krčky“ vytvářejícími terasy a pobytové prostory k bytům.

Na nároží ulic Veveří a Pekárenská roste památný strom. Tato skutečnost nabízí zajímavé a složité téma, které musel student vyřešit. Nároží je vždy prvkem vyžadujícím zvláštní pozornosti. Je důležitější dotvoření bloku nebo respektování stromu?

Student se rozhodl strom na nároží respektovat a zástavbou mu uhýbá. Záměrně volím slovo uhýbá, neboť z hmotového řešení celého nároží je patrná rozpačitost a nedotvořenost bloku. K řešení nároží je třeba přistoupit s plným respektem ke stromu a vytvořit z něj součást veřejného prostoru, využít jeho problematickou polohu a přetvořit ji v pozitiva pro dané místo. Strom jakožto velmi významnou masu zelené hmoty je třeba zahrnout do hmotového řešení bloku. Rozpačité zaoblená hmota domu dokazuje, že si s touto situací student nevěděl rady. To je podpořeno chybně vyřešeným předprostorem okolo stromu, který je degradován nevhodně řešenou rampou. Když si u ní představíme zábradlí, které je zde nutné, vzniká prostor sídlištního charakteru 80. let. Ten do historického centra města nepatří.

S podobnou schematičností je přistupováno i k pojetí vnitrobloku a vytvoření poloveřejné „zahrady“. Do vnitrobloku je vloženo patro se zelenou střechou. Tato zelená střecha je schematicky proložena celým řešeným územím a nezohledňuje stávající zástavbu na severu při ulici Sokolská. Z výkresu situace širších vztahů to vypadá, že navržené hmoty dotváří severní blok a situace vypadá klidně a harmonicky. Ve skutečnosti tomu tak není. Do tohoto severního vnitrobloku zasahuje přízemní hmota se zelenou střechou, která je příkře svahovaná (svah nemůže být rozhodně pobytový), o ukončení svahu ve východní části ani nemluvě... Do stávajícího bloku je vnesen cizí prvek s formální vlnovkou (snad napodobení vlnovky u stromu??), který však tento prostor nepovyšuje, právě naopak.

Intenzivní městské struktury mají svá specifika a je třeba velmi pečlivě odhadnout hranici, kdy struktura funguje a zahuštění vytváří další kvality pro městský prostor a pak ty případy, kdy je hranice přirozenosti překročena a jsou vytvořeny nefunkční prostory, které jsou pro město přítěží. Městské prostory je třeba tvořit tak, aby fungovala přirozená kontrola, chcete-li sociální kontrola

těchto prostranství. Aby na jejich údržbu a zabezpečení proti kriminalitě nebylo třeba vynakládat zvýšené prostředky. V předložené práci byla tato hranice překročena. Veřejně přístupná pasáž v přízemí má sloužit jako otevřený veřejně přístupný prostor. Ten je zakryt střešní zahradou. Je zřejmé, že by tento blok fungoval mnohem lépe, pokud by zahrada byla přímo na terénu. Pod střechou totiž není žádná stavěná hmota a tedy prostor, který je využíván k jiným funkcím. Zahrada byla vyzdvížena a vzniklý prostor pod ní byl využit pouze jako komunikace. Navíc pojížděná i zásobovacími auty. Vznikl tak prostor nikoho, který je právě tím prostorem, kde je třeba zavést bezpečnostní opatření, nákladně ho udržovat, uklízet apod. Pár obchůdků, které na mohutnou pasáž navazují bezpečnost a pohyb lidí nezajistí. Zároveň zeleň na střeše není fungující poloveřejnou zahradou. Je výrazně perforována dírami prosvětlujícími přízemí, které narušují kontinuitu užívání a bezpečnost (děti na zábradlí atd). Na střešní terase není místo pro spočinutí, ale funguje zase pouze jako komunikace (i když ozeleněná).

Veřejný přístup na střechu z prostoru ulice je pouze jedním eskalátorem z pasáže. Aby mohla střecha dobře fungovat jako veřejný prostor, je třeba zajistit přirozený přístup do této úrovně. Člověk by měl mít možnost v cestě také dále pokračovat, tedy zase někde jinde přirozeně sejít dolů.

V předloženém řešení jde o nesprávné pochopení zásad pro tvorbu „městského patra“ jako plnohodnotného městského prostoru ve výšce. Pouhým vertikálním zdvojením veřejného prostranství toho nelze dosáhnout.

hodnocení: D

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Detailněji řešená část bloku je sestavena z pěti pětipodlažních domů propojených již zmíněnou pasáží a střešní zahradou. Každý z těchto domů stojí v jiné situaci (nároží, boční ulice, hlavní ulice, vnitroblok apod.), ale architektonický výraz mají stejný. Charakter domu nevyjadřuje různorodost těchto situací. Tím není myšleno, že by měla vzniknout architektonická koláž. Ale více pozornosti by zasloužila práce s hmotou domů, jejich výškou a členěním. Vypadal by dům jinak, pokud by bylo řešené území jinak vymezené?

Návrh má být intenzivní městskou strukturou, ale vůbec není využita střecha objektů.

Dělení domů na bytové sekce je přepsáno do fasády v podobě prosklených(?) vertikálních pásů. To je opět prvek sídlištního charakteru, v historické zástavbě naprosto cizí. Stejně tak formát a členění oken. Jestliže urbanistická struktura navržené zástavby reaguje na okolí a historickou stopu, architektonický výraz nikoliv. Není však s historickou zástavbou ani v jasné opozici, což by byl také názor. Spíše cítím, že dům své okolí nevnímá. Na počátku navrhování možná chybělo vytvoření si jasného názoru o tom, jak se tváří domy v okolí, v centru města. Jak jsou členěny, jaká mají okna, dveře, jaká je jejich materialita apod.? A jak chci do tohoto prostoru vstoupit?

hodnocení: B

FUNKČNÍ A DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

Funkční náplň domu je typická pro střed města; tedy obchodní parter, kanceláře a v horních 3 podlažích bydlení. V podzemním podlaží jsou velkokapacitní garáže s vjezdem z ulice Kounicova.

1.NP

V 1.NP jsou umístěny obchodní prostory, samoobsluha a pasáž. Plošně zaujímá pasáž dvojnásobek plochy věnované obchodům. To je zcela nefunkční model. Navíc je pasáž členěna obrovským množstvím schodů, které tvoří bariéru v pohybu. Stejně tak obchodní plochy mají často otevřené 3 strany do veřejného prostoru. To s sebou nese komplikované dispoziční uspořádání prodejny. Kde bude mít vstup – do ulice nebo do pasáže, nebo na obě strany? Není možné omezit vstup pouze s pasáže a do ulice (Veveří) mít záda obchodu. To je degradace uličního prostoru.

2.NP

Zde jsou umístěny služby na pochůzí střeše. Jednotlivé provozy fungují, jsou dořešeny do detailu. Ale opět umístěny schematicky. Proč není například využit oblouk u stromu – kde bude jistě zajímavý pohled do jeho koruny pro zahrádku střešní restaurace? Co se vlastně v tomto nevyužitém a krytém(!) prostoru bude odehrávat?

3-5.NP

Čtyři objekty jsou bytové domy chodbové, jeden pavlačový s odsazenou pavlačí od fasády. Pochybují o odsazení pavlače, neboť za cenu zvýšených stavebních nákladů na prodloužení komunikací s sebou nenese odpovídající výhody. Do oken půjde stejně vidět. Na druhou stranu je tak vytvořen zajímavý členitý prostor, kde mohou probíhat sociální kontakty obyvatel.

Uspořádání jednotlivých bytů je dobře vyřešeno, je úsporné, ale přesto zcela funkční. Plošné výměry a různorodost bytů odpovídají dnešním požadavkům. Velmi příjemné je řešení společných střešních teras, které bytům nabízí další kvality. Pozitivně vnímám i prosvětlení domovní chodby zálivy, které mimo to mohou sloužit např. setkávání obyvatel domu.

hodnocení: A

TECHNICKÉ A KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

Konstrukce objektu je řešena jako ŽB skelet ztužený schodišťovými jádry, s výplňovým porobetonovým zdivem. Fasáda je provětrávaná dvouplášťová s fasádními cementovými deskami. I když se jedná o pěkný materiál, jeho použití pro takový rozsah (a především v historické zástavbě v tak velkém rozsahu) vidím jako velmi problematické. Navržené konstrukce a materiály nevybočují z dnešní standardní stavební produkce, bylo by vhodné více se zamyslet nad pokrokovějším řešením a pasivním standardem domu. Výhrady mám ke skladbě střechy, která se bude přehřívat a bude přispívat ke zhoršení tepelné pohody v bytech, ale i v městském prostředí. Tomu přispěje i betonová dlažba na střešní zahradě, která je navržena na velmi velkých plochách.

Konstrukční detail – sloup pavlače - je kultivovaný a nese v sobě zajímavě řešené osvětlení pavlače.

hodnocení: B

FORMÁLNÍ ÚPRAVA A PREZENTACE

Grafické zpracování projektu je kvalitní, dobře čitelné. Grafika je pěkná, kultivovaná, jasná.

hodnocení: A

ZÁVĚR

Celkově hodnotím práci pozitivně. Student odvedl kvalitní práci. V další tvorbě by měl více pozornosti věnovat především ztvárnění veřejného prostranství a vazeb na okolí. A vytvořit si jasný názor na to, jakým charakterem domu chce do daného území vstoupit.

Diplomovou práci doporučuji ji k obhajobě

KLASIFIKAČNÍ STUPEŇ ECTS: **B**

V Brně dne 10.6.2015

Podpis

Klasifikační stupnice

Klas. stupeň ECTS	A	B	C	D	E	F
Číselná klasifikace	1	1,5	2	2,5	3	4